

© Gediminas Gražulevičius

ŽIEDUOTOS MELDINĖS NENDRINUKĖS

Gediminas GRAŽULEVIČIUS

Meldinė nendrinukė (Acrocephalus paludicola) yra vienintelė Lietuvoje perinti žvirblinių būrio rūšis, įtraukta į globaliai nykstančių paukščių sąrašą. Ji įrašyta į Europos Sąjungos paukščių direktyvos I priedą, Berno konvencijos II priedą ir Bonos konvencijos II priedą. Lietuvos raudonojoje knygoje meldinė nendrinukė priskirta prie 2 (V) kategorijos – pažeidžiamų rūšių, kurių populiacijų skaičius ir individų gausumas populiacijose sparčiai mažėja.

2011 m. birželio 4 d., skaičiuodamas meldines nendrinukes Kliošių pievose prie Kuršių marių, pastebėjau giedantį meldinės nendrinukės žieduotą patiną. Jis prisileido iki 5 m, tad jį fotografavau iš visų pusių. Nuotraukos matėsi užrašas: MUSEUM PARIS 6520244.

Iš Kauno žiedavimo centro buvo pranešta, jog paukštis žieduotas už 1 570 km 2010-08-20 Sandouville (49°29'47"N 00°19'10"E), Prancūzijoje, būdamas pirmamečiu. Kadangi paukščiai dažniausiai

grįžta perėti į savo gimtąsias vietas, tikėtina, kad ir šis meldinės nendrinukės patinas išsiperėjo 2010 m. Kliošių pievose, o rugpjūčio mėnesį, pakeliui į žiemojimo vietą Vakarų Afrikoje, buvo pagautas Prancūzijoje. 2011 m., pavasarį, jis vėl sugrįžo į Kliošių pievas.

Birželio 9 d. kitoje Kliošių pievos vietoje pastebėtas kitas meldinės nendrinukės patinas, kuris ant kojos taip pat turėjo žiedą, tačiau šis paukštis buvo baikštus, todėl perskaityti užrašo ant žiedo nepavyko.

Apie meldinių nendrinukių biologiją žinoma labai nedaug, o jų migracijų ypatumai dar mažiau ištirti, todėl šio žieduoto paukščio stebėjimas pateikė reikšmingų duomenų apie jų migracijos kelią.

Meldinės nendrinukės paplitimo arealas apima septynias šalis. Didžiausios perinčios populiacijos yra Baltarusijoje, Ukrainoje ir Lenkijoje, čia jos sudaro net 90 % visos pasaulinės populiacijos. Lietuvoje ir Vengrijoje šių retų paukščių populiacija sudaro per 300 giedančių patinų. Vokietijoje meldinės nendrinukės yra ties išnykimo riba, o Latvijoje stebimi pavieniai paukščiai.

Šiuo metu pasaulinę meldinės nendrinukės populiaciją sudaro 12 000–14 000 giedančių patinų.

Lietuvoje meldinės nendrinukės peri Žuvintė ir Nemuno deltoje. Didžiausia populiacija aptikta Tyrų (Kliošių) pievose (1993–1995 m. – 100–300, o nuo 2006 m. – 50–80 giedančių patinų). Pagrindinė rūšies gausos mažėjimo visame jos areale priežastis yra perėjimo buveinių išnykimas dėl pelkių ir šlapių pievų sukultūrinimo. Lietuvoje ši rūšis nyksta dėl to, kad liovus ganyti ir šienauti jų buveinės užauga nendrėmis ir sumedėjusia augalija.

RINGED AQUATIC WARBLER

Gediminas GRAŽULEVIČIUS

Summary. On June 4th, 2011 in Kliošiai meadows (West Lithuania) a ringed male Aquatic Warbler was photographed. It was possible to read the number - MUSEUM PARIS 65020244 - from the photos. The bird was ringed as a juvenile in Sandouville (49°29'47"N 00°19'10"E), France on August 20th, 2010. One more ringed individual of the same species was seen a few kilometres from that place. However, all attempts to photograph the bird and read the ring were not successful, as the bird was very shy.